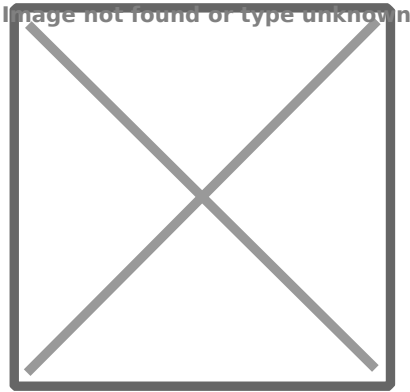

საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია

ქართული ენციკლოპედიის ი. აბაშიძის სახელობის მთავარი სამეცნიერო რედაქცია

გოგიჩაიშვილი ფილიპე გაბრიელის ძე

გოგიჩაიშვილი ფილიპე გაბრიელის ძე (20. I. 1872, ლანჩხუთი, - 29. III. 1950, თბილისი), ეკონომისტი, პუბლიცისტი და საზ. მოღვაწე. ეკონ. მეცნ. დოქტორი (1935, თსუ-ის სამეცნ. საბჭომ დისერტაციის დაუცველად მიანიჭა ხარისხი), საქართვე. მეცნ. დამს. მოღვაწე (1945), თსუ-ის ერთ-ერთი დამაარსებელი და პროფესორი (1918-50), ქართული ეკონ. სკოლის ერთ-ერთი ფუძემდებელი.

ფ. გოგიჩაიშვილი

1901 დაამთავრა ლაიფციგის უნ-ტის ფილოს. ფაკ-ტის ეკონ. განყ-ბა ფილოსოფიის დოქტორის ხარისხით. 1892-იდან ეწეოდა სამეცნ.- პუბლიც. მოღვაწეობას. 1918-იდან თსუ-ში კითხულობდა პოლიტ. ეკონომიის, ფინანსების, სტატისტიკისა და ეკონ. აზრის ისტორიის საუნივერსიტეტო კურსს.

მისი თაოსნობით სიბრძნისმეტყველების ფაკ-ტის ბაზაზე ჩამოყალიბდა სოც.-ეკონ. ფაკ-ტი. იყო აგრეთვე პოლიტ. ეკონომიის კათედრის ორგანიზატორი და გამგე. სტატისტიკის კათედრის დამაარსებელი და ხელმძღვანელი.

გ-ის სამეცნ. შრომები ძირითადად საქართვე. და ამიერკავკასიის სხვა კუთხეების სოც.-ეკონ. და საზ.- პოლიტ. საკითხებს ეხება. მისი პირველი ფუნდამენტური ნაშრომი იყო სადოქტორო დისერტაცია „ხელოსნობა საქართველოში“, რ-იც ტიუბინგენში (გერმანია) 1901 ცალკე წიგნად გამოიცა გერმ. ენაზე და რ-მაც საქართველოს ეკონომიკა გააცნო ევროპას.

1910 მისი რედაქციით რუს. ენაზე გამოვიდა კაპიტ. ნაშრომი „სტატისტიკური ცნობების კრებული კერძო მინათმფლობელობის შესახებ თბილისისა და ქუთაისის გუბერნიებში“, ორ ტომად.

გ-ის უშუალო მონაწილეობით თარგმნილი და რედაქტირებულია კ. მარქსის „კაპიტალის“ I ტომი (1930), მანვე თარგმნა კ. მარქსის „ფილოსოფიის სილატაკე“ (1931), „პოლიტიკური ეკონომიის კრიტიკისათვის“ (1932), „კაპიტალის“ II-III ტტ. (1932-34), „კომუნისტური პარტიის მანიფესტი“ (1940), დ. რიკარდოს „პოლიტიკური ეკონომიისა და დაბეგვრის საფუძვლები“ (1937), ა. სმიტის „გამოკვლევა ხალხთა სიმდიდრის ბუნებისა და მიზეზების შესახებ“ (ტ. 1, 1938) და სხვ.

გ-ს მნიშვნელოვანი წვლილი მიუძღვის ქართ. ფოლკლორისტიკაშიც. 1904 მან ანდერძით მიიღო პ. უმიკაშვილის მიერ შეკრებილი ქართ. ფოლკლორის ნიმუშების მდიდარი კოლექცია, რ-ის ნაწილი, ვრცელი წინასიტყვაობით, 1905 გამოაქვეყნა („სახალხო ლექსები“). 1937 გამოსცა ამ კოლექციის პოეტური ნაწილი („ხალხური სიტყვიერება“, ტ. 1).

1905-06 რედაქტორობდა გაზ. „ივერიას“, 1903-13 გ. იყო თბილისის საქალაქო სათათბიროს, აგრეთვე კავკასიის სოფ. მეურნეობის საზ-ბის სტატისტ. ბიუროს ხელმძღვანელი, 1914-16 - სრულიად რუსეთის საეროებო კავშირის რწმუნებული ამიერკავკასიაში, 1917-18 - კახეთის რკინიგზის გამგეობის თავ-რე, 1918-20 - სახელმწ. კონტროლიორი (მინისტრი) საქართვე. დემოკრ. რესპ. მთავრობაში.

1945-50 შეთავსებით მუშაობდა საქართვე. მეცნ. აკადემიის ეკონომიკის ინ-ტში.

გ-ის ნეშტი 2002 წ. 13 სექტემბერს ვაკის სასაფლაოდან გადაასვენეს თსუ-ის ეზო-საგანეში.

2008 საქართვე. მეცნ. ეროვნ. აკადემიამ დააწესა მისი სახელობის პრემია ეკონომიკის დარგში.

თხზ.: რჩეული ნაწერები, პ. გუგუშვილის რედ., ტ. 1, თბ., 1974; ხელოსნობა საქართველოში, თბ., 1976; Малоземелье среди крестьян Закавказья, Тфл., 1903; Das Gewerbe in Georgien unter besonderer Berücksichtigung der primitiven Betriebsformen, Tübingen, 1901.

ლიტ.: გ უ გ უ შ ვ ი ლ ი პ., ფილიპე გოგიჩაიშვილი. ცხოვრება და მოღვაწეობა. ბიბლიოგრაფია, თბ., 1973; ს ა ღ ა რ ე ი შ ვ ი ლ ი ო., ბურჯი ქართული ეკონომიკური აზროვნების აღორძინებისა, თბ., 2003.
